

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Τίτλος Διδακτικής Ενότητας:
''Βιώσιμη Ανάπτυξη – Κοινωνία και
Πολιτισμικές Πρακτικές''

Υπεύθυνη Καθηγήτρια: Ευγενία Μπιτσάνη

ΑΙΟΛΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Εισηγήτρια : Φωτεινή Κελαδίτου

Υποψήφια Διδάκτωρ

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου,

Σχολή Διοίκησης,

Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οργανισμών

A.M. 8085202199002

Η ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΑΝΕΜΟΥ

Ως:

- ◉ Οικονομικού,
  - ◉ Κοινωνικού,
  - ◉ Πολιτιστικού και γενικότερα
  - ◉ Αναπτυξιακού παράγοντα
- Στο χθες σε θάλασσα
σε στεριά
- Στο σήμερα αιολική ενέργεια
αιολικά πάρκα

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΕΜΟΥ ΣΤΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

- ⦿ Αξιοποίηση του ανέμου σε Ατομικό και Συλλογικό επίπεδο
- ⦿ Υγεία
- ⦿ Ιστιοφόρα Ναυτιλία
- ⦿ Ανάπτυξη διαφόρων κλάδων της οικονομίας(εμπόριο, μεταφορές, σηροτροφία, μαρμαροτεχνία, αρχιτεκτονική κ.ά.)

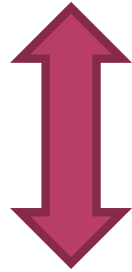
Ο ΑΝΕΜΟΣ ΩΣ ΠΗΓΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

- ◉ Ανεμόμυλοι
- ◉ Οικονομία
- ◉ Εμπόριο- Μεταφορές
- ◉ Επικοινωνία
- ◉ Αιολική Ενέργεια
(βιωσιμότητα, αειφορία)
- ◉ ΑΠΕ-Εν.Κοιν.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- ⊙ Βιωσιμότητα
- ⊙ Αειφορία
- ⊙ Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ)
- ⊙ Ενεργειακές Κοινότητες (Ν.4513/2018)
- ⊙ Ενεργειακά Ενεργοί Πολίτες
- ⊙ Ενεργειακή Αλληλεγγύη
- ⊙ Ενεργειακή Δημοκρατία
- ⊙ Ενεργειακή Αυτάρκεια

Η ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ

Δημόσιο Πρόβλημα

Ιδωμένο μέσα από το παράδειγμα της νήσου
Τήνου

Αιολικό Πάρκο

Τοπική Αυτοδιοίκηση

Τοπική Κοινωνία (Συλλογικότητες, φορείς,
συσσωματώσεις κ.ά.)

Η ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΕΜΟΥ

- ⦿ Ο άνεμος κατά την αρχαιότητα
- ⦿ Ανάγκη κατανόησης της φύσης και των μορφών έκφρασης του ανέμου
- ⦿ Ανάγκη διαχείρισης της δύναμης του ανέμου σε κάθε πτυχή του δημόσιου και ιδιωτικού βίου

ΤΗΝΟΣ : ΓΗ ΚΑΙ ΑΝΕΜΟΣ

- ◉ Ο άνεμος συνιστά ρυθμιστικό παράγοντα της τηνιακής αρχιτεκτονικής
- ◉ Ο άνεμος καθόρισε οικισμούς, κτήρια και χωράφια
- ◉ Συγγραφικές αναφορές για τον άνεμο και το τοπίο της Τήνου

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΕΜΟΥ ΣΤΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

- ◉ Υγεία
- ◉ Ιστιοφόρα Ναυτιλία
- ◉ Ανάπτυξη διάφορων κλάδων της οικονομίας

Ο ΑΝΕΜΟΣ ΩΣ ΠΗΓΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

- ⦿ Ανεμόμυλοι
- ⦿ Οικονομία
- ⦿ Εμπόριο - Μεταφορές
- ⦿ Επικοινωνία

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

- ◉ Ενέργεια
- ◉ Περιβάλλον
- ◉ Κλιματική Αλλαγή
- ◉ Απώλεια βιοποικιλότητας
- ◉ Διατάραξη οικοσυστήματος
- ◉ Αιτούμενη ανάπτυξη
- ◉ Εξαντλήσιμοι φυσικοί πόροι
- ◉ Ανανεώσιμοι φυσικοί πόροι

Ο ΑΝΕΜΟΣ ΩΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

- ◉ Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ)
- ◉ Θετικά - Αρνητικά της αιολικής ενέργειας
- ◉ Αιολική Ενέργεια

 Πρώτες πειραματικές εφαρμογές από τη ΔΕΗ (1977)

 Η πρώτη ανεμογεννήτρια εγκαταστάθηκε στην περιοχή της Αγίας Μαρίνας στην Τήνο (2000)

 1^ο Αιολικό Πάρκο στην περιοχή Πρασά-Πολέμου Κάμπου στην Τήνο (2003)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΑΠΕ

- ◉ Λευκή Βίβλος (1997)
- ◉ Πρωτόκολλο του Κιότο (1998)
- ◉ Greenpaper (2000)

Ελληνική Πολιτική για ΑΠΕ

- ◉ Σύνταγμα (1974)
- ◉ Άρθρο 24 του Συντάγματος
- ◉ Ν.1559/1985, 2773/1999. 3299/2004, 3468/2006, 4685/2020, 4513/2018 όπως συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του ν.5037/2023.
- ◉ Χωροταξικός σχεδιασμός
- ◉ Δημόσιες διαβουλεύσεις

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

- ⊙ Εισήχθησαν στην ελληνική πραγματικότητα με το ν.4513/2028, όπως αυτός συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του ν.5037/2023.

Η Ενεργειακή Κοινότητα είναι αστικός συνεταιρισμός αποκλειστικού σκοπού με στόχο την προώθηση της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας και καινοτομίας στον ενεργειακό τομέα, την αντιμετώπιση της ενεργειακής ένδειας και την προαγωγή της ενεργειακής αειφορίας, την παραγωγή, αποθήκευση, ιδιοκατανάλωση, διανομή και προμήθεια ενέργειας, την ενίσχυση της ενεργειακής αυτάρκειας/ασφάλειας σε νησιωτικούς δήμους καθώς και τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας στην τελική χρήση σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

- ⊙ συμμετοχικότητα
- ⊙ Αλληλεγγύη
- ⊙ Διαμοιρασμός
- ⊙ Αμοιβαιότητα
- ⊙ Κοινωνική και Ενεργειακή δικαιοσύνη

ΘΕΤΙΚΑ - ΑΡΝΗΤΙΚΑ

→ Ως θετικά αποτελέσματα αναφέρθηκαν τα εξής :

α. Δωρεάν ενέργεια, β. ενέργεια φιλική προς το περιβάλλον, γ. οικονομική ανάπτυξη, δ. μείωση ατμοσφαιρικής ρύπανσης, ε. καλύτερη ενέργεια από άλλες , στ. φθηνή ηλεκτρική ενέργεια, ζ. προστασία περιβάλλοντος, η. ανανεώσιμη πηγή ενέργειας, θ. αυτονομία/αυτάρκεια ενέργειας, ι. εξασφάλιση νέων θέσεων εργασίας, κ. οικονομική ανάπτυξη, λ. πολύπλευρη ανάπτυξη του νησιού.

→ Ως αρνητικά αποτελέσματα:

α. δημιουργία αντιαισθητικού τοπίου, β. τα αιολικά πάρκα συνιστούν κίνδυνο για τα πουλιά της περιοχής, γ. αλλοίωση της φυσιογνωμίας του νησιού, δ. ερήμωση και αλλαγή ροής υδάτων, ε. αρνητική επίδραση στο περιβάλλον, στους οικισμούς, στους αγροτικούς δρόμους, στη βιοποικιλότητα και στο τουριστικό προϊόν, στ. η Τήνος θα γίνει «η πρίζα της Μυκόνου», ζ. αλλοίωση της μορφολογίας του εδάφους, η. τα αιολικά πάρκα συνιστούν αντιαισθητικές «φαραωνικές» εγκαταστάσεις, θ. ολική καταστροφή, ι. θόρυβος, κ. φθορά οικοσυστήματος και αισθητικού κάλλους.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ / ΔΗΜΟΣΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

- ◉ Πρόβλημα ηλεκτροδότησης
- ◉ Άρνηση της τοπικής κοινωνίας και των ΟΤΑ στην εγκατάσταση πυλώνων από τη ΔΕΗ
- ◉ Ανάγκη αύξησης εσόδων του Δήμου Εξωμβούργου
- ◉ Συμμετοχή του Δήμου Εξωμβούργου στην εταιρεία λαϊκής βάσης με την επωνυμία «Αναπτυξιακή Εταιρεία Κυκλάδων Α.Ε.», η οποία εξασφάλισε δύο Α/Γ για το Δήμο. Το έργο δεν ευοδώθηκε.
- ◉ Αρχές της δεκαετίας του 2000 πολλές εταιρείες εκδήλωσαν ενδιαφέρον για τη δημιουργία αιολικών πάρκων στην Τήνο.
- ◉ Τότε ήταν όλοι θετικοί στις Α/Γ

2004-2005

- ◉ Η εταιρεία «Ενεργειακή Κυκλάδων Ε.Π.Ε.» εξασφάλισε θετική γνωμάτευση από:
  - ◉ Το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Εξωμβούργου
  - ◉ Το Επαρχείο
  - ◉ Την π. Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κυκλάδων
- ◉ για τη δημιουργία αιολικού πάρκου δυναμικότητας 3 Α/Γ, ισχύος 1,8 MW
- ◉ Το 2016 έλαβε άδεια από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου
- ◉ Εξασφαλίζοντας μία σειρά γνωμοδοτήσεων μεταξύ των οποίων οι θετικές, ομόφωνες γνώμες
- ◉ Των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού. Συγκεκριμένα:
- ◉ Η 241/13-12-2004 απόφαση της τ. Νομαρχίας του Νομαρχιακού Συμβουλίου Κυκλάδων
- ◉ Η απόφαση του Δήμου Εξωμβούργου σε συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε στις 3/12/2004 και με την οποία ενέκρινε Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΠΕ) του έργου
- ◉ Απόφαση του Τοπικού Συμβουλίου Υστερνίων
- ◉ Πράξη της Γενικής Διεύθυνσης Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου, η οποία αναφέρει ότι το έργο υπάγεται στις Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ) που περιγράφονται στην ΥΑ 3791/13 (ΦΕΚ 104Β/24-1-13)

ΑΝΤΙΘΕΤΟΙ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΙΟΛΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ

- ◉ Δήμος Τήνου,
- ◉ Περιφέρεια Ν. Αιγαίου,
- ◉ Τοπική κοινωνία,
- ◉ Πολιτιστικοί και επαγγελματικοί σύλλογοι του νησιού,
- ◉ Δήμοι Άνδρου, Πάρου, Νάξου.

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΥ ΤΗΝΟΥ

- ◉ Δημιουργία Επιτροπής Πολιτών «Η Τήνος κατά των ανεμογεννητριών»
- ◉ Ψήφισμα στο διαδίκτυο (19-12-2019)
- ◉ Μορφές διαμαρτυρίας
- ◉ Ανθρώπινη αλυσίδα κατά μήκος του λιμένα Τήνου
- ◉ Συντονισμένη παρουσία στον καταπέλτη πλοίου για αποτροπή άφιξης κατασκευαστικών υλικών
- ◉ Διοργάνωση ημερίδας στο ΙΤΗΠ και στην Αθήνα
- ◉ Γενική απεργία καταστημάτων
- ◉ Συνδρομή βουλευτών και δημοσιογράφων
- ◉ Κατάθεση αίτηση ακύρωσης στο ΣτΕ για πλημμέλειες της αδειοδοτικής διαδικασίας.
- ◉ Η αίτηση απορρίφθηκε καθώς ο επενδυτής με αλληπάλληλες τροποποιήσεις των αδειών του πέτυχε να τις θεραπεύσει (1343/2019 απόφαση του ΣτΕ).

ΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

- ◉ Μικρό αιολικό πάρκο περιβαλλοντικά φιλικό και κλιματικά ουδέτερο
- ◉ Πολλαπλασιάζει την τρέχουσα παραγωγή ενέργειας
- ◉ Επαρκή ενέργεια για εξυπηρέτηση έως και 2.000 νοικοκυριών
- ◉ Όφελος τοπικής κοινωνίας
- ◉ Η «πράσινη» ενέργεια θα προσφέρει μείωση εκπομπής έως και 8.000.000 κιλά CO₂, μείωση καύσης έως και 10.000.000 κιλών λιγνίτη και την κατανάλωση έως και 18.000.000 λίτρων νερού
- ◉ Εγκατάσταση σε ιδιόκτητη περιοχή μακριά από οικισμούς, μονές, αρχαιολογικούς χώρους κ.λπ. ώστε να μην προκαλεί περιβαλλοντική και αισθητική επιβάρυνση
- ◉ Θα φυτευθεί η άγονη έκταση, όπου θα γίνει επέμβαση
- ◉ Ποσοστό επί των εσόδων θα αποδίδονται ετησίως στο Δήμο Τήνου και σε ελάφρυνση των λογαριασμών ρεύματος
- ◉ Προσέλκυση οικολογικών τουριστών
- ◉ Βελτίωση του ηλεκτρικού δικτύου μεταξύ Αττικής και Εύβοιας η προέκταση του οποίου ηλεκτροδοτεί και την Τήνο
- ◉ Το έργο είναι σύμφωνο με το τοπικό χωροταξικό για τις ΑΠΕ στις Κυκλάδες που θεσπίστηκε από την Νομαρχία

ΘΕΣΕΙΣ ΔΗΜΟΥ-ΦΟΡΕΩΝ-ΣΥΛΛΟΓΩΝ-ΠΟΛΙΤΩΝ

- ◉ Η εγκατάσταση 3 Α/Γ θα ενθαρρύνει τη διείσδυση και άλλων εταιρειών για την εγκατάσταση 103 Α/Γ που έχουν εγκριθεί από το Υπουργείο Περιβάλλοντος για την Τήνο.
- ◉ Αρνητικές εξελίξεις σε όλες τις αναπτυξιακές προοπτικές του τόπου
- ◉ Το νησί θα μετατραπεί σε απωθητικό βιομηχανικό εργοτάξιο
- ◉ Διάλυση οικοσυστήματος
- ◉ Βλάβη στο τουριστικό προϊόν
- ◉ Υποβάθμιση τοπίου
- ◉ Καταστροφή φυσικού κάλους και παραδοσιακού χαρακτήρα του νησιού
- ◉ Αλλοίωση κορυφογραμμής και γενικότερης φυσιογνωμίας
- ◉ Λειψυδρία
- ◉ Θα πληγεί η πολιτιστική ταυτότητα του νησιού
- ◉ Διατάραξη υπόγειων και επιφανειακών υδάτων
- ◉ Κατακερματισμός των οικοτόπων με την κατασκευή νέων δρόμων
- ◉ Καταστροφή ορεινών πεζούλων στις πλαγιές των βουνών από τις επικωματώσεις και τη διάνοιξη νέων δρόμων
- ◉ Επιπτώσεις στην οικονομία και στον πολιτισμό και στον φυσιολατρικό τουρισμό
- ◉ Δεν θα δοθεί λύση στην ηλεκτροδότηση
- ◉ Δεν θα προσφέρουν οικονομικότερο ρεύμα
- ◉ Ωφελείται μόνο ο επενδυτής.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ- ΚΟΙΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΑΙΡΕΤΩΝ

- ◉ ΑΠΕ: επωφελείς για το περιβάλλον και την κοινωνία
- ◉ Υπεροχή της αιολικής ενέργειας έναντι των συμβατικών μορφών ενέργειας
- ◉ Αιολική ενέργεια: προβλήματα κοινωνικά, περιβαλλοντικά, οικονομικά και πολιτιστικά
- ◉ Δαπανηρή «πράσινη» ενέργεια
- ◉ Όχι στην άναρχη εγκατάσταση τεραστίων διαστάσεων ανεμογεννητριών
- ◉ Τα αιολικά πάρκα υποβαθμίζουν το περιβάλλον, πλήττουν την αρχιτεκτονική και υπονομεύουν τη βιώσιμη ανάπτυξή του

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΕΠΙΦΕΡΟΥΝ:

- ⊙ Πολιτιστική και Τουριστική υποτίμηση
- ⊙ Πλήγμα στην τοπική οικονομία
- ⊙ Ερήμωση του τοπίου
- ⊙ Πτώση της αξίας της γης
- ⊙ Αναστολή οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης
- ⊙ Υποβάθμιση πολιτιστικής ταυτότητας του νησιού

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

- ◉ Εταιρείας
- ◉ Λύση για την προστασία του περιβάλλοντος στο πλαίσιο της βιωσιμότητας και της αειφορίας που προσβέυει η Ε.Ε. είναι η δημιουργία μικρών αιολικών πάρκων

- ◉ Δήμου - φορέων-συλλόγων- πολιτών
- ◉ Να μη δημιουργηθεί κανένα αιολικό πάρκο
- ◉ Αναστολή εργασιών και αδειοδοτήσεων μέχρι τη σύνταξη Ειδικών Χωροταξικών για κάθε νησί
- ◉ Τοποθέτηση σε ερημικά νησιά
- ◉ Αν πρέπει να τοποθετηθούν Α/Γ να μη γίνει άναρχα και με σεβασμό στο περιβάλλον
- ◉ Συγκέντρωση Α/Γ σε συγκεκριμένη περιοχή
- ◉ Δημόσια διαβούλευση για την εκπόνηση Ειδικού Χωροταξικού Σχεδίου
- ◉ Να ληφθεί υπ' όψιν η θέση της τοπικής κοινωνίας και των ειδικών επιστημόνων για το είδος, το μέγεθος των Α/Γ και τον τρόπο υλοποίησης των συνοδών έργων.

Σας ευχαριστώ πολύ για
την προσοχή σας! 😊